

Fremtidens Museum!

Af cand. mag. Leif Plith Lauritsen, Museumsinspektør på Middelaldercentret Nykøbing Falster.

Indsamle, bevare, registrere og formidle! Sådan lyder nogle af nøgleordene for den danske museumsverden. Der hersker ingen tvivl om, at alle disse elementer af museumsloven er vigtige og derfor bør tillægges en stor vægt i det daglige arbejde på de danske kulturhistoriske museer. Uden for denne verden ligger dog en række museumscentre, forsøgscentre eller lignende, hvis primære formål er at forske og formidle. Blandt disse må Middelaldercentret regnes.

Middelaldercentret

Middelaldercentret betragter sig selv som et middelalderligt teknologisk forsøgscenter, hvis opgave er at forske i middelalderlig teknologi og håndværk og formidle resultaterne til offentligheden.

På Middelaldercentret har man valgt i formidlingen hovedsagelig at koncentrere sig om perioden 1375 til 1400, og dermed kun en kort del af middelalderen. Der foretages dog også eksperimentelle undersøgelser uden for denne tidsperiode. Disse forsøg eller eksperimenter er f.eks. rekonstruktion og test/prøvesejladser af en række skibe og rekonstruktionen af middelalderlige kaste-maskiner og kanoner. Resultaterne og tankerne omkring disse forsøg er blevet offentliggjort på centrets eget forlag. Alle disse spændende projekter kan kun finde sted qua den egen-indtægt centeret har samt diverse fondsmidler.

Middelaldercentrets indtægter er naturligvis knyttet til det antal besøgende, centret har på årsplan. Følgen heraf er, at en god sæson giver flere midler til forskning, rekonstruktioner og

forsøg. Modsat er følgerne af en dårlig sæson en begrænsning i førnævnte aktiviteter. Samtidig er det netop denne forskning og disse rekonstruktioner og forsøg, der er med til at trække besøgende til. Her står centret altså over for et skisma og ond cirkel. Mindre besøgstal fører til et færre antal nyskabelser som igen medfører et vigende besøgstal. Derfor er Middelaldercentret nødt til at satse på forskningsprojekter, som vækker publikums interesse og nysgerrighed. Forskningsprojekterne er naturligvis udvalgt efter hvad vi selv synes er spændende, men også efter hvad der kan bære en god historie og virkelig kan slå igennem som kioskbasket.

Eksempelvis er skoens udvikling, brug og holdbarhed i middelalderen et meget spændende forskningsområde, men tiltrække publikum i samme grad som demonstrationen af en 21 tons tung blide, der kaster sten langt ud over Guldborgsund - det kan et skoforsøg ikke. Kioskbasketerne er vigtige, og deres betydning for de mindre populære forsøg og formidlingsobjekter er ligeledes enorm. Uden indtægten fra kioskbasketerne ville det simpelthen ikke være muligt at arbejde med den mindre populære, men måske mere vigtige forskning i f.eks. middelalderens hverdag, og det ville gå ud over det helhedsindtryk af middelalderen, som Middelaldercentret formidler.

Kampen mellem faglighed og indtjening

Denne hunger efter kioskbasketere, som kan tiltrække publikum, lægger et stort pres på forskningsafdelingen, hvor der forgår en svær balanceakt mellem faglighed og indtjening.

Dermed kan man, hvis man både skal forske og formidle, befinde sig som en lus imellem to negle. På den ene side er det nødvendigt at have det faglige bagland i orden, og på den anden er det en nødvendighed at lave PR og publikumsvenlig forskning og formidling og dermed indtjening.

På Middelaldercentret har man til dels løst problemet ved at dele året ind i to perioder. En periode hvor der bliver foretaget forskning og videreudvikling (vinterhalvåret) og en periode hvor man formidler nye og gamle resultater (sommerhalvåret). I praksis kan det naturligvis ikke skilles helt ad, men som princip lykkes det dog.

Netop attraktioner, som Middelaldercentret der må leve af sin indtjening, bliver nødt til at skabe en selvjustits, der kan hjælpe med til ikke at give afkald på fagligheden. Når der balanceres mellem faglighed og indtjening fristes man let til at skabe hurtige og spændende projekter. Projekter hvor man på grund af f.eks. tidsnød ikke går tilstrækkeligt i dybden og får alle facetter med. Her er det så, at førnævnte selvjustits bør træde i kraft og give ro til at færdigbearbejde eller stoppe projektet.

Den faglige ansvarlige forsker og formidler bør som en købmand overveje hvilken kvalitetsvare han / hun vil sælge. Er der her tale om et seriøst arbejdende forsøgscenter med gode varer, eller er der tale om et tivoliland med huse og sværd i plastik samt indbyggere med moderne briller og sko.

Ikke kun Middelaldercentret selv er kritisk over for det produkt, som vi leverer. Kritikken, både positiv og negativ, kommer fra publikum og andre fagfolk og kan på hver sin måde være rammende. Disse input tages ikke for det onde,

men som en hjælp til at gøre Middelaldercentret bedre. Kritikken fra begge sider er virkelig nyttig og hjælper til at bibeholde balancen mellem faglighed og indtjening.

Besøgstallet kan bruges som retningslinje på hvorvidt forskningen og især formidlingen kan bruges eller ej. På museumscentrene kan den dårlige formidling ikke overleve. Hvis publikum ikke kan lide det som tilbydes så er der kontant afregning ved kasse 1. Modsætningen til dette ses på mange museer landet over, hvor udstillinger, som ikke virker og ikke trækker publikum, får lov til at stå i 10 - 20 år, måske mere. Havde man på disse museer behovet for at tjene penge på udstillingerne ville billedet sikkert se anderledes ud.

10 år på bagen

Middelaldercentret arbejder som nævnt på 10'ende år for en seriøs og faglig formidling for at give de besøgende et troværdigt billede af middelalderen, et billede der aldrig kan og må være andet end et billede - "stand der Forschung". Midlet til Middelaldercentrets overlevelse er netop god forskning, god formidling og evnen til at finde og skabe kioskbaskere, der kan tiltrække publikum. Publikummet der lægger de penge, der bruges til Middelaldercentrets forskning.

Måske kunne de danske normale museer lære noget af det? Ville det være utænkeligt, at man tænkte lidt mere på indtjening på museerne og dermed qua de flere penge blev bedre til at trække besøgende til?

Som sammenligning kan det nævnes, at Middelaldercentret har omkring 90.000 besøgende om året. Et tal mange andre museer sukker efter.